

Lovene vil fortsat kræve et betydeligt uproductivt arbejde af den begrænsede gruppe af kvalificerede medarbejdere, der til stadighed må foretage kalkulationer til sikring af, at lovgivningens bestemmelser overholdes.

Lovgivningens grundprincip er, at virksomhedernes bruttoavance fastlåses. Som nævnt af handelsministeren i forelæggelsestalen medfører dette uheldige virkninger, da fastlåsningen har fundet sted på et vilkårligt tidspunkt — den 18. november 1967. For virksomheder, der ændrer deres priser med større mellemrum, kan forbudet mod at indregne stigninger i arbejdsløn og materialer, der har fundet sted før 18. november 1967, medføre, at man nu i et år har måttet operere med en fastlåst bruttoavance. Særlig uretfærdigt er dette forhold for virksomheder, der er underkastet permanent monopolkontrol og kun kan forhøje priser efter tilladelse fra monopoiltilsynet.

Vi finder det derfor rimeligt, at handelsministeren peger på, at disse uheldige forhold bør kunne afbødes gennem en smidigere dispensationsadgang. Herved vil de uretfærdigheder, der har fundet sted gennem snart et år, kunne retableres.

Industrirådet finder det helt nødvendigt, at virksomheder, der efter den permanente monopollov må indhente monopoiltilsynets tilladelse til prisforhøjelse, også skal være underkastet den midlertidige lovs bestemmelser.

Skal denne lovgivning forlænges med yderligere op til 7 måneder, bør det i hvert fald kunne accepteres, at det er *nettoavancen*, ikke bruttoavancen, der er et afgørende kriterium, således at man tillader, at bruttoavancen forhøjes med alle de omkostningsstigninger, der har fundet sted siden den 18. november 1967, i hvert fald når bortses fra sådanne omkostningsstigninger, der har deres basis i længslidning.

Hvis det endelig af administrative årsager måtte være for vanskeligt at administrere en sådan retstilstand, måtte det som mest subsidiært synspunkt accepteres, at bruttoavancen vil kunne forhøjes med sådanne omkostningsstigninger, der hidrører fra forhøjelser af priser foretaget ved eller i henhold til lov af offentlige eller koncessionerede institutioner eller virksomheder (f. eks. inden for ejendomsskatter, porto-, telex- og el-udgifter); samt for virksom-

heder i egen ejendom med normaliseringsforhøjelsen.

Som § 1, stk. 3, er formuleret synes den specielt at tage sigte på forholdene på normalømsområdet, mens der hersker en vis usikkerhed inden for lavtlømsområdet. Der vil være behov for en præcisering, der sikrer, at jernindustrien ikke stilles ringere end normalømsområdet.

Ifølge det ny stk. 4 i § 1 må industri- og håndværksvirksomheder kunne forhøje bruttoavancen med beløb, der svarer til de ved rationalisering efter 1. november indvundne besparelser i udgifter til direkte arbejdsløn og besparelser i forbrug af råvarer og hjælpematerialer. Dette vil sige, at man ikke skal sætte priserne ned, når man rationaliserer, hvilket er en såre rimelig bestemmelse, eftersom man normalt rationaliserer, når det kan betale sig, d. v. s. når det man sparer i arbejdsløn m. v. opvejes af de ekstra omkostninger i forrentning m. v. Hvis de samlede omkostninger reduceres væsentligt ved en rationalisering, skulle den have været gennemført på et tidligere tidspunkt. Virksomhederne vil tilstræbe at rationalisere sine forskellige aktiviteter i den takt og rækkefølge omkostningsudviklingen betinger, og der vil derfor ikke nødvendigvis være nogen rationaliseringsgevinst i det øjeblik rationaliseringen iværksættes, men først i den efterfølgende tid — efterhånden som arbejdslønnen stiger yderligere. For at undgå fortolkningstvivel i en lovbestemmelse, der skal administreres af virksomhederne selv, vil det være rimeligt, at der til stk. 4 tilføjes:

„... således at gennemførelsen af en rationaliseringsforanstaltning ikke medfører en pligt til prisnedsættelse“.

Der siges ikke hermed noget nyt, men bestemmelsen bliver klarere for de mere end 50.000 industri- og håndværksvirksomheder, der skal anvende den.

Datoen „1. november 1968“ i samme stk. 4 kan dels give fortolkningsproblemer, dels indebære urimeligheder. Thi dels kan det være et spørgsmål, hvornår en rationaliseringsforanstaltning er effektivt iværksat, dels kan det være en uretfærdighed mod virksomheder, der har gennemført rationalisering i månederne forud for 1. november.

Imidlertid er situationen allerede under den gældende lov således, at der — i over-